

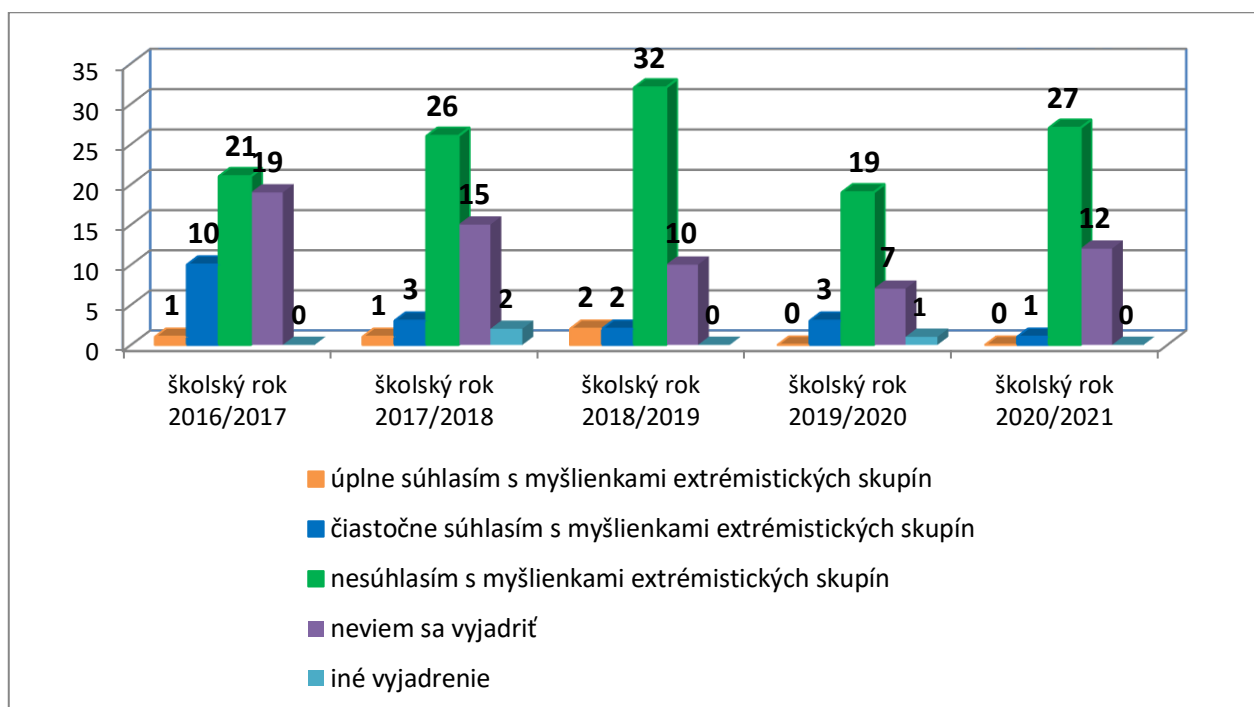
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

V čase mimoriadneho prerušenia školského vyučovania z dôvodu ochorenia COVID-19 sa žiaci 2. ročníka zúčastnili online prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu, ktorý bol realizovaný po piatokrát, sa zúčastnilo 40 žiakov, t.j. 69 % druhákov (32 dievčat a 8 chlapcov).

Jednotlivé položky v dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám a mapovali zdroje informácií o extrémizme, vzájomné vzťahy medzi žiakmi, postavenie žiakov v triede a postoje k extrémizmu. **Prieskum bol realizovaný od 28. 04. 2021 do 12. 05. 2021 formou anonymného dotazníka a v súlade s dokumentmi školy v oblasti ochrany a podpory ľudských práv.**

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 67,5 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, čo je nárast oproti minulému školskému roku o 4,2 %, 2,5 % žiakov vyjadrilo čiastočný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín a 30 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti.

**Porovnanie postojov žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti
za školské roky 2016/2017 – 2020/2021**

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, máj 2021.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) **52,5 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko**, 30 % žiakov nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva, 15 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia a 2,5 % žiakov uviedlo hrozbu zo strany iných sociálnych skupín;

b) **postoj žiakov k cudzincom je neutrálny (75 %)**, z výpovedí žiakov **2. ročníka neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu**, 25 % žiakov má priateľský postoj k cudzincom, nepriateľský postoj k cudzincom nebol zaznamenaný;

c) **80 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie**, 7,5 % žiakov takéto osoby nepozná a 10 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť, 2,5 % žiakov poskytlo iné vyjadrenie;

d) **najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (35 %)**, ulica (22,5 %), iné prostredie (20 %), rodina (7,5 %) a kamaráti (7,5 %), 7,5 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie;

e) **82,5 % žiakom by nevadilo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov**, čo je nárast o 2,5 % oproti vyjadreniam z minulého školského roka. 15 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takéto spolužiaci v triednom kolektíve asi neprekážali a 2,5 % žiakov sa vyjadrilo kladne;

f) **najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v strednej škole patrí ironizovanie spolužiakov (17,5 %)**, vulgárne vyjadrovanie (10 %) a agresívne správanie (2,5 %), **70 % žiakov sa nestretlo s problémovým správaním v škole**, čo predstavuje nárast o 16,7 % oproti vyjadreniam z minulého školského roka;

g) **najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje internet (72,5 %)**, televízia (15 %), škola (5 %), časopisy a knihy (2,5 %) a rozhlas (2,5 %), 2,5 % žiakov sa nestretlo s uvedenými informáciami;

h) **najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (22,5 %)**, 57,5 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí, iné vyjadrenie poskytlo 20 % žiakov;

i) **v triedach 2. ročníka sú najmenej zastúpení žiaci, ktorí sú autoritatívni (5 %)**, žiaci, ktorí sú impulzívni a vznetliví (5 %) a žiaci, ktorí sa búria proti autoritám (2,5 %). Výrazne sú zastúpení žiaci, ktorí sú vnímaní ako outsideri (12,5 %), **75 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medziľudské vzťahy v triedach**;

j) **žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (20 %)**, túžba byť iný ako ostatní rovesníci (17,5 %), túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (15 %), strach a neistota z budúcnosti (7,5 %), snaha vyrovnať sa kamarátom (5 %), náhrada za vlastnú nefunkčnú rodinu (5 %), 20 % žiakov sa nevedelo vyjadriť a iné vyjadrenie poskytlo 10 % žiakov;

k) **72,5 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti** – napr. tolerantné správanie, aktívne počúvanie a otvorená komunikácia, odstránenie predsudkov a strachu z neznámeho, vzdelávanie v oblasti multikulturalizmu, rozpustenie extrémistických skupín, kontrola internetu a sociálnych sietí, odborné semináre, besedy a workshopy, získavanie relevantných informácií z internetu a pod.